

Категорія «конкурентоспроможність» застосовується до характеристики товарів, товаровиробників, галузей, регіонів, національних економік. Відповідно до цих різних рівнів об'єкту дослідження виявляються і відмінності у трактуванні процесів, що їх віддзеркалює дана категорія.

Найабстрактніше визначення конкурентоспроможності взагалі і конкурентоспроможності національної економіки дав М. Портер. Він трактує конкурентоспроможність національної економіки як її здатність підтримувати високі показники зростання та зайнятості протягом тривалого часу. Таке визначення бере до уваги лише статистичні показники, зіставні у часі та просторі. Інший підхід, широко прийнятий у дослідженнях конкурентоспроможності національної економіки, розроблений Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ). У своєму трактуванні конкурентоспроможності ВЕФ виділяє дві сторони: об'єктивні статистичні показники, запропоновані М. Портером, і суб'єктивні, визначені на основі анкетувань та опитувань, тобто рейтингові показники. Кожному показнику надаються визначені бали, сума яких визначає конкурентоспроможність національної економіки. Такий підхід несе в собі тим більше суб'єктивізму, чим більшу частину рейтингу складають результати опитувань. Проте саме рейтингові показники широко використовуються для порівняння рівня конкурентоспроможності національних економік різних країн, не зважаючи на різний рівень розвитку економічних, політичних, культурних відносин. Все це дає основу для подальших розвідок проблем конкурентоспроможності національної економіки, враховуючи її специфіку та включеність у розвиток продуктивних сил нового етапу інформаційно-технологічної революції. Специфіка сучасного етапу інформаційно-технологічної революції, серед іншого, полягає ще і у тому, що вона дозволяє національним кваліфікованим фахівцям включатися у процес створення інформаційного продукту, організований іноземними фірмами різних країн, дислокованими у різних країнах. При цьому національним фахівцям не треба переїжджати до інших країн. Така технологічна можливість рекрутування кваліфікованого персоналу всього світу стає однією з найважливіших конкурентних переваг фірм виробників інформаційних товарів. Інституціональною конкурентною перевагою таких фірм стає можливість реєстрації власного бізнесу у країні з найнижчими податками. В результаті лідером у світі по загальному обсягу експорту послуг інформаційно-комунікаційних технологій стала Ірландія, яка ні по частці науки у ВВП, ні по розвитку освіти не відноситься до розвинутих країн. Таке використання можливостей сучасного етапу розвитку інформаційно-технологічної революції може бути зразком для інших країн.